

1. Hz. Muhammed İnsanlara Değer Verirdi

- “Biz hakikaten insanoğlunu şan ve şeref sahibi kıldık. Onları (çeşitli nakil vasıtaları ile) karada ve denizde taşıdık; kendilerine güzel güzel rızıklar verdik; yine onları yarattıklarımızın birçoğundan cidden ustun kıldık.” İsrâ Sûresi, 70
- “Elbette sen yüce bir ahlaka sahipsin.” Kalem Sûresi 4
- “Andolsun, Allah'ın Rasûlünde sizin için; Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı uman, Allah'ı çok zikreden kimseler için güzel bir örnek vardır.” Ahzâb Sûresi 21
- “Biz, gerçekten insanı en güzel bir biçimde yarattık.” Tin Sûresi 4
- “Sizin en hayırlınız insanlara faydalı olanınızdır.”
- “Müslümanın, müslüman üstündeki hakkı beştir: "Selamını almak, hasta ziyaretine gitmek, cenazesine katılmak, davetine icâbet etmek, hapşırınca yerhamükallah demek.”
- Hz. Muhammed, insanlara ırk, cinsiyet, zenginlik ve makamlarına göre ayırım yaparak davranmamıştır. O, insanlar arasında hak ve hukuk açısından hiçbir ayırım yapmamıştır.

2. Hz. Muhammed Güvenilir Bir İnsandı

- “Yine onlar ki, emanetlerine ve verdikleri sözlere riâyet ederler.” Mû'minûn Sûresi 8
- “Ve onlar ki kendilerine emanet edileni korur, verdikleri sözü yerine getirir ve şahitliklerini (dosdoğru) yaparlar.” Meâric Sûresi 32-33
- “Biliyoruz, onların dedikleri seni üzüyor, gerçekte onlar seni yalanlamıyorlar. Fakat o zalimler, bile bile Allah'ın ayetlerini inkâr ediyorlar.” En'âm Sûresi 33
- “...Verdiğiniz sözü yerine getirin. Çünkü verilen söz, sorumluluk gerektirir.” İsrâ Sûresi 34
- “Emrolunduğun gibi dosdoğru ol!” Hüd Sûresi, 112
- “Mümin, insanların canları ve malları hakkında kendisine güvendiği kimsedir.”
- “Müslüman, elinden ve dilinden başkalarının güvende olduğu kimsedir.”
- “Allah'a inandım, de. Sonra da dosdoğru ol...”
- “Bizi aldatan bizden değildir.”
- “Ya olduğun gibi görün, ya da görüldüğün gibi ol.” Mevlana
- İnsan ilişkileri (arkadaşlıklar, dostluklar, ticari ortaklıklar, evlilikler vb.) güven üzerine kurulursa daimi, kalıcı olur.

3. Hz. Muhammed Bilgiye Önem Verirdi

- “Rabbim! İlmimi artır” de.” Taha Sûresi 114
- “De ki: "Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?" Ancak akılı sahipleri öğüt alırlar.” Zümer Sûresi 9
- “Allah'a karşı ancak; kulları içinden âlim olanlar derin saygı duyarlar. Şüphesiz Allah mutlak güç sahibidir, çok bağışlayandır.” Fatır Sûresi 28
- “İlim tahsil etmek her Müslüman erkek ve kadına farzdır.”
- “İlim, müminin yitici malıdır. Onu nerede bulursa alsın.”
- “Ya öğreten ya öğrenen ya dinleyen ya da bunları seven ol. Beşincisi olma helak olursun.”
- “İlim öğreniniz ve onu insanlara öğretiniz.”
- “Âlimler gökteki yıldızlar gibidir. Yıldızlar nasıl karanlıkta yol gösterirse âlimler de yeryüzünde rehberdirler.”
- “Kim ilim öğrenmek için (evinden) çıkarsa geri dönünceye kadar Allah yolundadır.”
- “Allah'ım, bana öğrettiklerinle beni faydalandır; bana fayda sağlayacak ilim öğret, ilmimi artır.”
- “İlim Çin'de de olsa gidip alın.”
- Dünyada bilgi ve teknolojiyi elinde tutan ülkelerin, en gelişmiş ülkeler olduğu bir gerçektir. Eğitim ve öğretim konusunda alacağımız mesafe gelişmişlik düzeyimizin de bir göstergesi olacaktır.

4. Hz. Muhammed Danışarak İş Yapardı

- **İstişare:** Danışma, görüş alışverişinde bulunma
Bir konuyu bir kişi yerine birkaç kişi birlikte düşünürse her açıdan değerlendirmek mümkün olur. Bu şekilde hareket etmek hataları en aza indirir. Ayrıca görüş sormak suretiyle diğer insanların fikirlerine de değer verilmiş olur. İnsanların güveni kazanılır.
- “...iş hakkında onlara danış. Kararını verdiğin zaman da artık Allah'a dayanıp güven. Çünkü Allah, kendisine dayanıp güvenenleri sever.” Âl-i İmran Sûresi 159
- “...Onların (müminlerin) işleri aralarında danışma iledir...” Şûrâ Sûresi 38
- “...Eğer bilmiyorsanız bilenlere sorunuz.” Enbiyâ Sûresi 7
- “Bir millet işlerini danışma ile yürüttüğü sürece zilletle düşmez.”
- “Danışan asla pişman olmaz.”
- “Danışan dağlar aşmış, danışmayan düz yolda yolunu şaşmış.” Atasözü
- “Akıl akıldan üstündür.” Atasözü
- “Akılsız başın cezasını (zahmetini) ayak çeker.” Atasözü
- “Bin bilsen de bir bilene danış.” Atasözü

5. Hz. Muhammed Merhametli, Hoşgörülü ve Affediciydi

- **Merhamet:** Bir kimsenin veya bir başka canlının karşılaştığı kötü durumdan dolayı duyulan üzüntü, acıma; **Hoşgörü:** Anlayışla karşılayarak olabildiği kadar hoş görme durumu, müsamaha; **Affetmek:** Bağışlamak
- “(Resulüm) Biz seni âlemlere ancak rahmet olarak gönderdik.” Enbiyâ Sûresi 107
- “Andolsun, size içinizden öyle bir peygamber geldi ki sizin sıkıntıya düşmeniz ona çok ağır gelir. Çünkü o size çok düşkün, müminlere karşı çok şefkatli ve merhametlidir.” Tevbe Sûresi 128
- “(Ey peygamber) Allah'ın rahmeti sayesinde onlara yumuşak davrandın! Şayet sen kaba, katı yürekli olsaydın, hiç şüphesiz etrafından dağılıp giderlerdi. Şu hâlde onları affet ve bağışlanmaları için dua et...” Âl-i İmran Sûresi 159
- “...Onların (kusurlarını) hoş gör ve onlara güzellikle davran.” Hicr Sûresi 85
- “Merhamet etmeyene Allah da merhamet etmez.”
- “Hoşgörülü davran ki sana da hoşgörülü davranılsın.”
- “Ey Aişe! Anlayışlı ve hoşgörülü ol. Anlayış ve hoşgörünün bulunduğu yer güzelleşir. Bunların olmadığı yer ise çirkinleşir.”

6. Hz. Muhammed Çalışmayı Sever ve Zamanı İyi Değerlendirirdi

- “Bir işi bitirdiğin zaman hemen başka bir işe koyul.” İnşirâh Sûresi 7
- “İnsan için ancak çalıştığı vardır. Şüphesiz onun çalışması ileride görülecektir. Sonra çalışmasının karşılığı kendisine tastamam verilecektir.” Necm Sûresi 39–40–41
- “İki günü eşit olan aldanmıştır.”
- “Hiç kimse kendi emeği ile kazandığından daha hayırlı bir lokma yememiştir.”
- “İnsanlar iki nimetin değerini bilmezler: Sağlık ve boş vakit”
- “Elinizde bir ağaç fidanı varsa kıyamet kopmaya başlasa bile onu dikecek vaktiniz olursa mutlaka dikin.”
- “Sizden biriniz bir iş yaptığı zaman, onu en güzel şekilde yapın.”
- “İnsanlar ahirette öncelikle şu beş şeyden sorguya çekileceklerdir: Ömrünü nerede tükettin, Gençliğini nasıl geçirdin, Malını nereden ve nasıl kazandın, Servetini nereye ve nasıl harcadın, Bildiklerinle amel edip etmediğin”
- Kaybedilen zamanın telafisi mümkün değildir. Geçen zamanı geri getirme şansı olmadığı gibi gelecek zamana ulaşma garantisi de yoktur. Dolayısıyla içinde bulunulan zamanın değerlendirilmesi çok önemlidir.

7. Hz. Muhammed Sabırlı ve Cesaretliydi

- **Sabır:** Başa gelen üzücü durumlar karşısında ses çıkarmadan, isyan etmeden onların geçmesini bekleme, tahammül gösterme erdemi,
- “ Ey iman edenler, sabır ve namazla Allah'tan yardım isteyin, muhakkak ki Allah sabredenlerle beraberdir.” Bakara Sûresi 153
- “...Sabredenlere mükâfatları elbette hesapsız olarak verilir.” Zümer Sûresi, 10. ayet.
- “ Doğrusu kim Allah'tan korkar ve düştüğü felakete sabrederse muhakkak ki Allah iyilik edenlerin mükâfatını boşa çıkarmaz” Yusuf Sûresi 90
- “ Müminin hali ne güzeldir. Onun her işi kendisi için bir hayırdır. Bolluk içinde olur şükreder bu onun için bir hayırdır. Darlığa düşer sabreder bu onun için bir hayırdır.”
- “ Hiç kimseye sabırdan daha hayırlı ve iyi bir özellik verilmemiştir.”
- “ Güçlü kimse, güreşte rakibini yenen değil, öfkelenmediği zaman kendine hâkim olabilen kimsedir.”
- “ Öfkeyle kalkan zararlar oturur.” Atasözü
- “ Keskin sirke küpüne zarar verir.” Atasözü
- Zorluklarla sabır ve cesaretle mücadele edebilmek başarının ön şartıdır.

8. Hz. Muhammed Hakkı Gözetirdi

- **Adalet:** Hak ve hukuka uygunluk, hakkı gözetme
- “ Allah size, emanetleri mutlaka ehline vermenizi ve insanlar arasında hükmettiğiniz zaman adaletle hükmetmenizi emrediyor. Doğrusu Allah, bununla size ne güzel öğüt veriyor! Şüphesiz ki Allah hakkıyla işitendir, hakkıyla görendir.” Nisa Sûresi 58
- “ Ey inananlar! Allah için adaletle şahitlik edenler olun. Bir topluluğa karşı duyduğunuz kin sizi adaletten saptırmasın. Adil davranın, takvaya yakışan budur. Allah'tan korkun, kuşkusuz Allah yaptıklarınızdan haberdardır.” Mâide Sûresi 8
- “ Ey iman edenler! Adaleti titizlikle ayakta tutan, kendiniz, ana-babanız ve akrabanız aleyhinde de olsa Allah için şahitlik eden kimseler olun. (Haklarında şahitlik ettikleriniz) zengin olsunlar, fakir olsunlar Allah onlara (sizden) daha yakındır. Hislerinize uyup adaletten sapmayın, (şahitliği) eğip büker (doğru şahitlik etmez), yahut şahitlik etmekten kaçınırsanız (biliniz ki) Allah yaptıklarınızdan haberdardır.” Nisa Sûresi 135
- “ Güçsüzün, incindiği ve hakkını alamadığı bir toplum yücelemez.”
- “ Yer ve gökler adaletle ayakta durmaktadır.”

9. Hz. Muhammed Doğayı ve Hayvanları Severdi

- “ Her can taşıyan varlığa yapılan iyilikte sevap vardır.”
- “ Bir kimse ağaç diker de bunun meyvesinden insan, hayvan veya kuş yerse, yenen şey onun için bir sadaka yerine geçer.”
- “ Haksız yere bir kuş veya daha küçük bir hayvan öldüren insana Allah onun hesabını mutlaka soracaktır.”
- “...Acıkan her hayvan hususunda dikkatli olun, kıyamet günü Allah'a şikâyet edilirsiniz.”